

Co-financed by:

Energetska revščina in kakovost zraka

Ljubljana, 08. april 2019

InventAir is a joint project of

Deutsche Umwelthilfe

Co-financed by:

Uvod v tematiko energetske revščine in onesnaženosti zraka

dr. Tomislav Tkalec

Focus, društvo za sonaraven razvoj

Ljubljana, 08. april 2019

InventAir is a joint project of

Deutsche Umwelthilfe

Energetska revščina

Energetsko revno gospodinjstvo je tisto, ki si težko ali pa si ne more zagotoviti osnovnih energetske potreb (ogrevanje in električna energije; v zadnjem času tudi hlajenje poleti)

Ni uradne opredelitve oz. definicije energetske revščine na EU ravni in v Sloveniji

Evropski energetske sveženj opredeljuje, da bodo države morale vzpostaviti obvezno merjenje in ukrepanje glede energetske revščine (predvidoma vključeno v NEPN)

Energetska revščina v Sloveniji

Primc, Slabe Erkar in Majcen (2018): Energetska revščina v Sloveniji. Inštitut za ekonomska raziskovanja, Ljubljana.

- Gospodinjstva z najnižjimi dohodki namenijo velik del razpoložljivih sredstev za energijo v stanovanju (nadpovprečno veliko v primerjavi z drugimi članicami EU)

Delež razpoložljivih sredstev gospodinjstev, porabljenih za energijo v stanovanjih, po dohodkovnih kvintilih (v %)

	2002	2008	2015	Razlika med 2015 in 2008 v o.t.
1. kvintil	13,1	15,1	17,7	2,6
2. kvintil	9,3	10,2	10,1	-0,1
3. kvintil	7,2	7,9	7,7	-0,2
4. kvintil	6,1	6,0	5,9	-0,1
5. kvintil	4,4	4,0	4,0	0,0

Vir: SURS, 2016 v Primc in drugi, 2018:33

InventAir is a joint project of

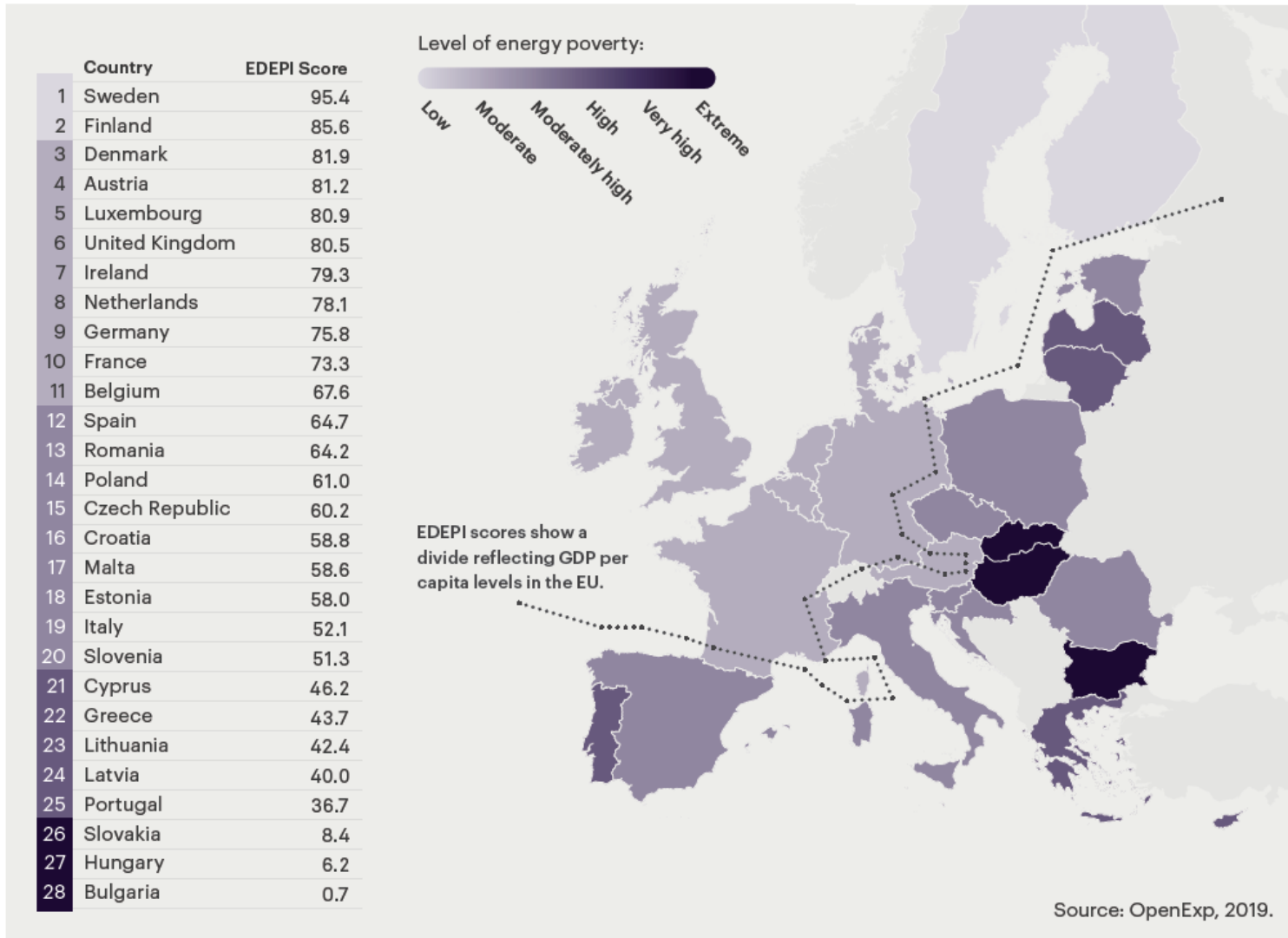
Evropski indeks energetske revščine

OpenExp (2019): European Energy Poverty Index (EEPI).

- Energetska revščina je še posebej prisotna na jugu in vzhodu Evrope
- Slovenija se uvršča v polovico držav EU z višjo stopnjo energetske revščine
- Pri stopnjah energetske revščine imajo družbenoekonomski dejavniki večji vpliv kot vreme
- V Sloveniji je med najvišjimi delež prebivalstva: 1) ki živi v stanovanju, v katerem pušča streha, so vlažne stene, temelji ali tla, trhli okenski okvirji ali tla; 2) ki zamuja s plačili komunalnih storitev

InventAir is a joint project of

Fig. 1: EDEPI scores show the majority of EU countries have 'moderately high' to 'extreme' levels of energy poverty among low-income households

InventAir is a joint project of

Fig. 2: Contribution of each factor to domestic energy poverty, by country

Projekti društva Focus na temo energetske revščine

- InventAir (EUKI)
- IDEA (Erasmus+)
- ENGAGER (COST)
- ENERGISE (Horizon2020)

Pretekli projekti:

- ACHIEVE (IEE), REACH (IEE), CEI REACH (CEI)

Prihodnji projekti:

- EmpowerMed (Horizon2020)

InventAir is a joint project of

Energetska revščina in kakovost zraka

Zakaj je pomembno govoriti o obeh problemih hkrati?

- osrednji viri onesnaženja zraka: promet, industrija, individualna kurišča
- trdni delci PM₁₀: merilno mesto Zagorje z najvišjim številom preseganj dnevne mejne koncentracije PM₁₀ v letu 2018 med vsemi merilnimi mesti v Sloveniji
- pomanjkljiv nadzor in neozaveščenost posameznikov
- socialno šibka gospodinjstva si ne morejo privoščiti zamenjave energenta ali ogrevalnega sistema (pogosto celo primorani uporabljati manj primerna oz. neustrezna, tudi nedovoljena goriva)

InventAir is a joint project of

Energetska revščina, kakovost zraka in zdravje

Študije in raziskave o vplivu onesnaženosti zraka na zdravje prebivalstva (NIJZ, MF UL – Katedra za javno zdravje, Zavodi za zdravstveno varstvo):

- Socialnoekonomska in okoljska neenakost vodita v neenakost v zdravju (Kukec in drugi 2008)
- Otroci, ki živijo v bolj onesnaženih predelih občine Zagorje ob Savi so bistveno bolj ogroženi, da zbolijo za astmo in kroničnim bronhitisom, kot tisti, ki živijo na manj ogroženih območjih (ZZV Celje, 2006)
- Breme bolezni dihal je višje pri otrocih, ki živijo na območjih Zasavja, ki so srednje oz. močno in zelo močno onesnažena v primerjavi z območji, ki so nič ali manj onesnažena (Kukec in drugi, 2008)

Z energetske revščine se povečuje tveganje za gripo, srčne bolezni, kapi in astmo. Negativni vpliv je zaznati tudi na duševno zdravje ljudi (Thomson in Snell, 2013)

Vpliv kakovosti notranjega zraka, prehladnih ali prevročih prostorov na zdravje?

Nadaljujemo z...

- *Katarina Kafadar in Irena Bolje Karlovšek, Eko sklad: **Ukrepi za zmanjšanje energetske revščine in izboljšanje kakovosti zraka***
- *Matej Drobež, Občina Zagorje ob Savi: **Lokalne izkušnje z ukrepi za odpravljanje energetske revščine in izboljšanje kakovosti zraka***
- *Katarina Trstenjak, Inštitut Jožef Stefan – Center za energetska učinkovitost: **Analiza obstoječih ukrepov na področju energetske revščine in predlogi za izboljšave***
- *Tomaž Gorenc, Inštitut za mladinsko participacijo, zdravje in trajnostni razvoj: **Vpliv onesnaženega zraka na zdravje***
- Razprava